

Učebné osnovy:	Etická výchova
Ročník:	4.
Počet hodín :	1 + 0 hodín týždenne, spolu 33 hodín ročne
ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
ŠkVP:	Základná škola – 1. stupeň Základná škola Jána Hollého s Materskou školou Madunice
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – primárne vzdelanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský

ETICKÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkyh učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Úlohou povinnej voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusi, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ opísať rozdiely správania medzi chlapcami a dievčatami,✓ rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia,✓ rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie,	<p>tolerancia a ústretovosť vo vzťahoch</p> <p>Zlaté pravidlo mravnosti</p> <p>rešpekt a úcta</p> <p>rovnoprávnosť mužov a žien</p> <p>komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch</p> <p>kultivované správanie k osobám opačného pohlavia</p>

Reálne a zobrazené vzory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ rozlíšiť na príkladoch pozitívne i negatívne vplyvy televízie a iných komunikačných prostriedkov,✓ uviesť príklady prosociálnych ľudí zo svojho okolia,✓ vyjadriť svoj názor na prečítanú knihu,	<p>vzor správania</p> <p>komunikačné prostriedky a ich úloha</p> <p>prosociálne vzory v okolí dieťaťa</p> <p>čitateľský návyk – zdroj prosociálnych vzorov</p>

Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ uviesť príklady vzájomnej užitočnosti,✓ vymenovať iniciatívy, kde môže preukázať svoj vzťah k ochrane prírody a životného prostredia,✓ pripraviť si iniciatívy na ochranu prírody,	<p>záujmy rozvíjajúce osobnosť človeka</p> <p>kvality človeka využité pre spoločné dobro</p> <p>tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov</p>

Dohovor o právach dieťaťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ vymenovať päť práv dieťaťa,✓ rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržujú alebo porušujú v jeho prostredí,✓ vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv,✓ zapojiť sa do aktivity, ktorá podporuje solidaritu,✓ vymenovať päť povinností, ktoré má voči iným ľuďom,	<p>ľudské práva, práva detí</p> <p>detská práca</p> <p>solidarita a prijatie odlišností</p> <p>povinnosti detí vyplývajúce z ich práv</p>

Náš región – naša vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ priradiť svoje bydlisko do lokality regiónu,✓ pomenovať špecifiká, krásy i možnosti svojho regiónu,✓ napísať list priateľovi, v ktorom bude vykreslený jeho región,✓ zostaviť prezentáciu, v ktorej predstaví svoj región,✓ navrhnuť akciu na pomoc svojho regiónu.	<p>dedina, mesto, región</p> <p>vlasť, Slovensko</p> <p>vlastenectvo</p>